Horváth Péter

Kutyaszótár

Cincili szerint a világ

P
mint *pedigré, politika, póráz és puli*

Hivatalos származási tanúsítvány azon ebek számára, akik szeplőtelen vérvonalukon kívül más pozitívummal nem rendelkeznek. Nekem nincs pedigrém, mert a származásom, úgymond, bizonytalan. A fajtajellegem: *keverék*. Ez van a kutyakönyvembe beírva. Útlevelem is van, abba angolul írták, hogy *mixed*. Útlevele kevés kutyának van. Abból gondolom ezt, hogy a futtatóban senkinek nincs útlevele, csak nekem.

Nem is akarták elhinni, amikor eldicsekedtem vele.

– Útlevél annak kell, aki külföldre utazik – mondta Pumukli, a bölcs, öreg vizsla.

– Éppen ezért kaptam! Nyaralni megyek, Olaszországba!

– Álmodik a nyomor! – vihogott valaki mögöttem.

– Holnapután! – mondtam. – Autóval!

– Még nincs nyár, csak tavasz.

– Na és?

– Tavasszal nem szokás nyaralni.

– Pedig mi fogunk! Gabi kérte Pétert, hogy vigyen el minket Viareggióba!

– Miért? Mi van ott?

Péter is ezt kérdezte, amikor Gabi (kissé álmatagon) felvetette az utazás kérését.

– A tenger! – felelte Gabi.

– Tenger közelebb is van – mondta idegesen Péter. – Piran, mondjuk, hatszáz kilométerre van, az a Viharedzsó vagy mi, meg több, mint ezerre!

– Viareggio az egyik leghíresebb tengerparti üdülőhely Toscana régióban, Lucca megyében! – Ezt a telefonjából olvasta ki Gabi.

– Én nem tudok egyszerre annyit vezetni! Éjjel még végképp nem!

– Kérlek! – dorombolta Gabi. – Ez nekem most nagyon fontos, szívem! Úgy érzem, Viareggio segítene abban, hogy újra magamra találjak.

Azt hittem, Péter kibukik ettől, mert nagyon nem bírja az ilyen mondatokat, de nem szólt egy mukkot se.

– Női nyavalygás! – mondta nekem később. – Még, hogy magára találjon! Mi a frászt jelent ez? Talán elveszett? Szerintem az a pszichés

boszorka dumálta tele a fejét. Még hogy terápia! – dohogott. – És miért pont Viareggióban?

– Talán ott is élt előzőleg.

– Kicsoda?

– A Gabi.

– Mikor előzőleg?!

– Hát... az egyik előző életében.

– Füge, én megtéplek! Senkinek nincs előző élete. Nehogy beszopd ezt a marhaságot!

– Akkor nem utazunk? – pislogtam.

– Dehogynem utazunk, hogy a fene essen bele! De éjjel nem vezetek! Naplemente után nem látok! Főleg, ha a szemembe világít egy szembejövő autó fényszórója.

– Nem kell éjjel menni! Gabi azt mondta, ezer kilométert meg lehet tenni egyhuzamban, reggeltől estig.

– Egy robotpilótának! De én nem tudok tizenkét órát egyfolytában a volánnál...

– Akkor mégse megyünk?

– De megyünk! Persze, hogy megyünk... Legfeljebb félúton megalszunk valahol, aztán három napig a tengerbe lógatjuk a lábunk, mert fürdeni nem tudunk, a víz ilyenkor még hideg. Április van. A bolondok hónapja.

– Mind bolondok vagyunk! – Viháncolva futottam Gabihoz, hogy elmondjam neki: utazunk!

– Hát mégis hajlandó éjszaka is vezetni értem? – kérdezte Gabi, egész ellágyulva.

– Nem kell neki éjjel! – újságoltam. – Útközben megalszunk valahol, és másnap odaérünk. Két nap oda, két nap vissza, három teljes napig nyaralhatunk Viareggióban!

– Három nap az semmi! – fakadt ki Gabi.

– A semminél azért több! – morogta Péter. – Pont három nappal és vagy félmillióval több.

– Milyen félmillióval?

– Miért, szerinted mennyibe kerül, hogy magadra találj ott?

– Jó. Akkor nem megyünk sehová. De aztán ne csodálkozz!

– Min ne csodálkozzak?

– Ha visszatér az amnéziám és a szívem újra extrázni kezd.

– Ez zsarolás! – Ezt már nekem mondta Péter, de közben lázasan csomagolt. – Az április épp olyan kiszámíthatatlan, mint a feleségem. Viareggio... Fogalmam sincs, milyen holmit vigyek. Meleget vagy nyárit?

– Mindkettőt – mondtam.

Végül öt teli bőröndöt pakolt az autóba. Az egyikben az ő cuccai voltak, egy másikban a nekem szánt heverőpárna, kaja, esőkabát meg a játékaim. A másik három bőröndben Gabi ruhái lapultak.

– Ez egy elegáns hely! – magyarázta nekem. – Muszáj valahogy kinéznem a sok nyugati turista között!

Egy árva lélek nem sok, annyian se voltak Viareggióban.

Ráadásul a háromból két napig zuhogott az eső. A harmadikon végre kisütött a nap. Az ég olyan kék lett, hogy nem is tudok rá jó hasonlatot. A kéknél is kékebb. A végeláthatatlan homokos parton csak mi hárman voltunk. Én le föl vágtattam, póráz nélkül. Hamar kimelegedtem. Belenyaltam a vízbe, sós volt.

– Gyere, ide Cinci, hoztam neked édeset!

Gabi mindent hozott. Pokrócot, stólát, napernyőt, naptejet, homokpapucsot, vízipapucsot, leégés utáni krémet, nekem kutyakaját, magunknak szendvicseket, hűtőtáskában üdítőt, Péternek két sört, három könyvet, szalmakalapot, a parti éttermekről színes prospektusokat. Péter szalmakalapban cipelte a szatyrokat a partra, mert Gabi parancsára már a szállodakapuban fel kellett vennie, nehogy napszúrást kapjon.

Az orráról verejték csöpögött.

– Az agyam is meglágyul ebben a kalapban, nem csak a szívem!

Gabi elnyúlt a pokrócon, a szeme megtelt könnyel.

– Boldog vagyok – mondta. – Köszönöm nektek.

– Nincs mit! – feleltem. – Nagyon szívesen.

Péter durcásan hasra feküdt, és elaludt a napon. Gabi ráterítette a stóláját. Ahol Péter kilógott alóla, ott bekenegette naptejjel.

– Vigyáznunk kell rá – súgta nekem. – Ez egy aranyember.

Órákig nézte a láthatárt, ami nem is látszott, mert a víz a távolban egybefolyt az éggel.

Hazafelé úton végig zuhogott az eső. Hogy Péter el ne aludjon vezetés közben, barkochbáztunk vele. Barkochbázni úgy kell, hogy egyikünk gondol valamire, a másik kettő kérdéseket tesz fel, és a válaszok alapján próbálja kitalálni, hogy az első mire gondol. A kezdő kérdések mindig arra vonatkoznak, hogy amit ki kell találnunk, az tárgy, élőlény vagy fogalom-e.

Tárgyat és élőlényt könnyű kitalálni. Péter rendszerint a vitorlás hajójára gondol[1], Gabi a színpadra[2], én meg a kedvenc játékaimra. Van

[1] ajnározva és átkozva. (Erről később olvashattok majd, a V, mint vitorla címszó alatt.)

[2] erről is lesz még szó a Színház fejezetben

teniszlabdám, műcsontom, rongybabám és a zöld műanyag kígyóm, a Kobra. Igazi hüllőt csak a tévében láttam. Hatalmas szájuk van, két méregfoggal. Vagy óriásiak, és egészben nyelik le az áldozatukat, miután köréjük tekerődzve megfojtják őket. Nem gonoszságból teszi, hanem mert éhesek. Az én Kobrám nem csíp, nem is tekergőzik, mégse tudom legyőzni. Hiába harapom, meg se látszik rajta. Az is mindegy, hová hurcolom. Egyszer beledobtam a vécébe, de kijött.

Péter retteg a kígyóktól.

Zsombón ki kellett vágnia egy beteg rózsabokrot. Tövestől szedte ki. A bokor gyökerei alatt egy egész kígyócsalád tekergőzött! Fogatlan siklókígyók voltak, Péter mégis rettenve ugrott tőlük hátra, egész zöld lett, talán el is ájul, ha Gabi el nem kapja. Azért gondolom ezt a majdnem elájulást, mert amikor régen az anyukája meglepetést hozott neki Egyiptomból, igazán elájult. Éva művésznő egy falapocskákból rakott kígyót hozott neki, és tréfából sziszegve a nyakába dobta. Péter akkor eldőlt, mint egy zsák.

(Gabi nem fél a kígyóktól.

Kobrát tőle kaptam.)

Élőlényél mind a hárman valamelyik falkatagra gondolunk. Gabi leggyakrabban a lányára. Eszterke már egyetemista, szép és okos, bár Gabi szerint buta, mert minden héten új mintát tetováltat a karjára, lábára vagy a nyakszirtjére, az orrába karikát akaszt, és gyöngyöt varrat a köldökébe. Engem nem zavar ez. Azt hiszem Ábelt se, az a lakli fülig szerelmes bele. Eszter akkor költözött el tőlünk, amikor Ábellel összebútoroztak. Kétszer jártam náluk látogatóban. Régi, nagy műteremlakásban laknak, ami Ábel nagyapjáé volt. A nagyapa szobrász volt, mielőtt meghalt. (A szobrászok meghalnak. Nagyon remélem, hogy az írók nem. Meg a színésznők se.)

Amikor Eszteréknél jártunk vendégségben, egyedül én néztem körül alaposan. Gabi és Péter éppen csak bekukkantottak a mellékhelyiségekbe, közölték, hogy néha takarítani meg mosogatni kéne, aztán leültek kávézni abba a szobába, amit Eszterék fűtöttek, és nagyjából ki volt takarítva. Amíg beszélgettek, én minden zugot végigszaglásztam. Szerintem jó, hogy Eszterkéék nem takarítottak, mert így a szagokról megtudhattam, hogy melyik nap mit főztek, mikor fürödtek, hány vendég járt náluk a héten, és milyen cigarettát szívtak. Viszont azt furcsának találtam, hogy bent a lakásban lépcsők vannak. Lépcsőn kellett lemenni az előtérből a műteremszobába, aminek az egyik falát elfelejtették felépíteni, ezért csupa ablak. (Az egyik ablakon Eszter ki tud mászni egy kis lapos tetőre, ahol cserepes virágok vannak. Én is ki akartam, de nem engedtek. Ábel nem akart kimászni, de nem is tudna, mert túl nagy, és nem fér ki.) A

műteremszobából a másikba is lépcsőn kell felmenni. Mindkét lépcső fából van, de nem csak fa szaguk van, hanem valami furcsa, dohos illat. Mondtam is nekik, hogy valami van ott a lépcsők alatt. Péter rám szólt, ne ugassak. De Ábel azt mondta, okos kutya vagyok, és nagy szerencse, hogy a rendőröknek nem volt ilyen klassz kutyájuk régen. Felállt a bordó kanapéról (ami egyébként sokszor le lett már öntve kávéval, borral és szerelemmel), odajött hozzám, hogy menjek hátrébb kicsit, és onnan figyeljek. Lehajolt a lépcső legalsó fokához, és akár hiszitek, akár nem, az egész lépcsőzetet felemelte, vagy felhajtotta inkább. (Tudtam, hogy erős, de hogy ennyire...!) A lépcső nyikorogva nyílt fel, mint egy öreg ajtó. Egy másik lépcső volt alatta, lefelé vezetett, egy alacsony alsó szobába, aminek nem volt ablaka, de szintén be volt rendezve. Csupa por volt az egész, és a dohos szagból tudtam, hogy nagyon régen nem laknak már benne. A másik szobába vezető lépcső alatt is volt egy ilyen ablaktalan helyiség, csak kisebb és üres.

– Mi ez? – kérdeztem?

– Zsidóbújtató – felelte Ábel.

Ezt a szóösszetételt nem ismertem.

Azt hiszem, Péter sem, mert Ábel neki magyarázta el, hogy a nagyapja régi barátait meg a feleségét meg akarták ölni, és akkor az öregúr, aki még fiatal volt akkor, de nagyon bátor és ügyes, nem csak szobrokat tudott faragni, de lépcsőt is meg mindent, ami kellett, szóval ő építette a lenti szobákat, hogy a barátai meg a felesége elbújjanak bennük, ha a nyilasok keresik őket.

– Nem volt nyiluk – mondta nekem Ábel –, de gonoszok voltak, hogy rohadtak volna meg!

Addig is kedveltem a laklit, de most már azt is akartam, hogy legyen ő a férje Eszterkének (aki kicsit zsidó az édesanyja miatt), és a kölykeik majd elmondhassák a barátaiknak, milyen csuda szobrász volt a dédpapájuk, aki másokat megmentett.

Azért is gondoltam erre, mert Péter szerint kiskoromban én is meg lettem mentve.

– A mamád gazdája kutyatenyésztő volt – mesélte Péter –, neki csak fajtiszta terrier kellett, de anyád talán egy vizslát szeretett, így nem lettél fajtiszta, ezért az a gonosz tenyésztő a mamáddal együtt kirakott téged az országútra. Onnan kerültetek egy kutyamenhelyre.

– Judithoz? – kérdeztem.

– Neki adtak oda a menhelyesek, hogy hathetes korodig neveljen.

– Anyámmal mi lett?

– Ha jól tudom, őt is új gazdának adták, ahogy nekünk téged.

– Hát azt jól tették – mondtam.

A barkochbában élőlénynek Gabi mindig Eszterkét gondolta, Péter meg a nagylányát, a Fruzsit, és a nagyfiait vagy az unokáit. (Péter a Fruzsit annyira szereti, hogy még azt is elnézi neki, hogy pszichológus lesz.) Én leggyakrabban arra a kutyára gondoltam, akit Ubulnak neveznek, és mindig rám akar mászni, ha az utcán találkozunk vele. Nagyon stramm kutya. (Gabinak is tetszik, mert mindig kitalálja.)

A fogalom nehezebb. Sokáig azt se értettem, hogy a szó mit jelent. Külön-külön tudtam a fogat meg az almot, de így, egybeírva, hogy *fogalom*... Péter elmagyarázta, hogy a fogalom olyasmi, amit nem lehet fizikai objektumként megfigyelni a valóságban. Na, püff neki! Objektum meg valóság?

– Azok is fogalmak – magyarázta Péter –, mint a szabadság meg a szerelem.

– És az éhség? – kérdeztem.

– Az is! – ragyogott. – Tudtam, hogy megérted.

Én általában az éhség fogalmára gondolok játék közben. Meg úgy, általában. Mindig. Na jó, majdnem mindig. Gyakran.

Gabi sokszor a játékra gondol.

Hamar észrevettem, hogy barkochba közben attól függően változik a szagunk, hogy mire gondolunk. Léteznek kesernyés, sós, és édes fogalmak. (A fájdalom kesernyés. A vérzés sós. Például.)

Amikor hazafelé Péter az utolsó pihenő után újra felhajtott az autópályára, egy olyan fogalomra gondolt, amit a határig nem tudtunk kitalálni. Végül Gabi azt mondta, szabad a gazda.

– Politika – mondta Péter.

– De hiszen Cincili kérdezte, hogy köze van-e az éhséghez!

– Na és?

– És te azt mondtad, hogy nincs.

– Miért is volna köze?

– Az szerinted nem a világpolitika következménye, hogy Afrikában éhen halnak a gyerekek?

– Nem hiszem, hogy Füge erre gondolt volna.

– Pedig erre gondolt. Ugye, Cincili?

– Nem tudom – mondtam.

Gabi ütötte tovább a vasat.

– Én meg kérdeztem a realizmust is, vagy nem?

– De igen, kérdezted.

– Na és szerinted nincs olyan, hogy reálpolitika?

– Jó, hát ilyen alapon minden politika.

– Úgy van!

– Nem úgy van! – Péter szavalni kezdett. – „Politika? Szómalom! Civilizáció fülledt vidéke! Mint békaember alábukhatom a lélek türkizkék vizébe!”

– Ne gyere nekem Jevtusenkóval!

– Nem Jevtusenko. Azt hiszem, Rozsgyesztvenszkij írta.

– Mindegy.

– Nem mindegy!

Úgy összevesztek, hogy a Balatonig nem szóltak egymáshoz.

– Cincili, mondd meg Péternek, hogy hajtson lassabban, mert meg fogják büntetni.

– Füge, mondd meg a Gabinak, hogy ezen a szakaszon nincsenek automata mérők.

– Cincili, mondd meg neki, kérlek, hogy a rendőrök ott szoktak parkolni a kanyar után.

– Füge, légy szíves kérd meg a Gabit, hogy húzza fel az ablakot, mert tönkre megy a klíma.

– Cincili, mondd meg neki, hogy ettől nem megy tönkre.

– Füge, szerinted kinek van igaza? – nézett rám Péter a visszapillantóban.

– Senkinek – mondtam.

Elhevertem a hátsó ülés teljes hosszában, és befúrtam a fejem a párnám alá, hogy ne halljam, ahogy vitatkoznak.

Gabi azt mondta erre, hogy amit én művelek, az is politika.

– Már hogy volna az, szívem? – kérdezte Péter, de olyan fölényesen, hogy ha Gabinak lett volna zsebe és bicskája, hát az a bicska biztos kinyílt volna.

De Gabi csak visszamosolygott rá, és azt mondta, győztesen:

– Struccpolitika, édesem.

A *póráz* bőrből vagy erős szövetanyagból készült humán segédeszköz, amely a kutya és az ember közt megbízható köteléket képez abból a célból, hogy az ember ne érezze gazdátlannak magát, és véletlenül se csámboroghasson el a kutya mellől. A *puli* fekete csíkokra szaggatott, suhanó díványpárnának álcázott, élénk, barátságos, gazdáját sikerrel terelő kutyafajta.